

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

29 Quia vobis donatum est pro Christo, non solum ut in eum credatis, sed etiam pro illo patiamini,
 30 Idem certamen habentes quale & vidistis in me, & nunc audistis de me.

crecendo solum ut non vobis datum est ipso Deo
 וְדָוָם לְכֹחַ אֱלֹהִים לְכֹחַ דְּלֵא בְּלִחּוּד מְהִימְנוּ
 patiamini pro illo ut pro etiam sed Christum in ipsum
 כִּדְרֵי בְּמִשְׁיָחָא אֲלֵא אִף דְּעַל אִפּוּהִי תַחֲשׂוּן
 audistis & nunc in me vidistis sicut certamen & sustinetis
 וְהִבְיָחוּן אֲגוּנָא אִדְךָ הוּ דְהִזְתוּן בִּי וְהִשָּׂא שְׁמַעִיתוּן

CAP. II.

1 Si qua ergo consolatio in Christo, siquod solatium charitatis, siqua societas Spiritus, siqua viscera misericordiae:
 2 Implete gaudium meum, ut idem sapiatis, eandem charitatem habentes, unanimem, idipsum sentientes.
 3 Nihil per contentionem, neque per inanem gloriam: sed in humilitate, superiores sibi inuicem arbitantes:
 4 Non quae sua sunt singuli considerantes, sed ea quae aliorum.
 5 Hoc enim sentite in vobis quod & in Christo Iesu,
 6 Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo:
 7 Sed semetipsum exinanivit, formam serui accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inuentus ut homo.
 8 Humiliauit semetipsum, factus obediens usque ad mortem: mortem autem, crucis.

caput
 כפלאון
 Passiois ferix quartz crepescalo
 נגה דארבעה דחשה
 in corde locutio & si in Christo consolatio igitur vobis est
 וְאִם לְכֹחַ הַבִּיל בְּיוֹמָא כְּמִשְׁיָחָא וְאִן מְמַלָּא כְּלַבָּא
 miserationes & si viscera & si Spiritus communitio & si
 וְאִם שׁוֹתְפוּתָא דְרוּחָא וְאִן רוּחָפָא וְאִן רַחֲמֵי
 & vna charitas & vna vobis sit mens ut vna gaudium
 וְאִם תְּרַעֲוִי תְּרַד רַעֲוָא נְהוּא לְכֹחַ וְהַד הוּבָא וְהַדָּא
 per gloriam aut per contentionem & aliquid cogitatio & in
 וְהַדָּא תְּרַעֲוָא: וְמַדְם בְּהִרְיָנָא אִם בְּשׁוֹכְחָא
 socium suum homo ois animi per demissionem sed facitis ut
 וְהַד לֹא תַעֲבֹדוּן אֲלֵא בְּמִכְבוֹת רַעֲוָא כְּל נִשׁ לְחַבְרָה
 sed curet quae anima suae homo neque exultinet pro se
 וְהַד מִתְּנָה נְהוּשׁוּב: וְלֹא אֲנִשׁ דְּנַפְשָׁדָּא יַעֲפָ אֲלֵא
 quod etiam ipsum in aia vna sentite & hoc quae socii sui
 וְהַד לְחַבְרָה: וְהַדָּא אֲתַרְעוּ בְּנַפְשְׁכוּן הִי דִּאִף
 non Dei in imagine esset quic cum is Christus
 וְהוּ דְכֵן רַבֵּי אִתְּוֵהִי בְּדְמוּתָא דֵּאֲלֵהָא לֹא
 Dei aequalitas ut esset hoc reputatus
 וְהוּ שִׁבְעָא חֲשֵׁבָה לְהַדָּא דֵּאִתְּוֵהִי פְחֵמָא דֵּאֲלֵהָא
 in similitudine & fuit accepit serui & similitudinem
 וְהוּ נִשְׁתַּחֲוָה סִרְק וְדְמוּתָא דְעַבְדָּא נִסְבַּ וְהוּא בְּרַמּוּתָא
 animam suam & demisit hois filius ut repertus est & in habitu
 וְהוּ נִבְּחָא אִתְּחַבָּא אִדְךָ בְּרַ נְשָׂא: וְמַכְךָ נַפְשָׁה
 Crucis autem mortem ad mortem usque
 וְהוּ עֲרֵמָא לְמוּתָא מוּתָא דִּין דְּזִקִּיפָא:

29 ὅτι ὑμῖν ἡ χάρις καὶ ἡ εὐαγγελία τοῦ Θεοῦ Χριστοῦ, ἣ ἡμεῖς ἔμαθον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἣ ἡμεῖς ἔμαθον ἀπὸ τοῦ
 καὶ τὸν ἀγάπη ἐξ ἡμεῶν, ἣ ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἐν ἡμῖν.

Κεφ. β.

1 Ἐὰν ἔσται ὑμῶν ἡ χάρις καὶ ἡ εὐαγγελία τοῦ Θεοῦ Χριστοῦ, ἣ ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἀπὸ τοῦ καὶ τὸν ἀγάπη ἐξ ἡμεῶν, ἣ ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἐν ἡμῖν.
 2 ἀπὸ τοῦ καὶ τὸν ἀγάπη ἐξ ἡμεῶν, ἣ ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἐν ἡμῖν.
 3 μὴ δὲ κατὰ ἡμεῖς ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἐν ἡμῖν.
 4 καὶ τὸν ἀγάπη ἐξ ἡμεῶν, ἣ ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἐν ἡμῖν.
 5 τὸν ἀγάπη ἐξ ἡμεῶν, ἣ ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἐν ἡμῖν.
 6 ὅτι ὁ μορφὴ Θεοῦ ὑπέλαβεν, ἐκ ἡμεῶν ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἐν ἡμῖν.
 7 ἣ ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἐν ἡμῖν.
 8 ἣ ἡμεῖς ἀκούσαμεν ἐν ἡμῖν.

NOVUM
 TESTAM
 TUM
 A
 IV. et c.

9 **מעללי** est nomē illi & edie sublimitatē ei multiplicauit De^o etiā hoc propter
מטל חנא אף אלהא אסני רמרמה ויהב לה שמא דמיתר
 fectat se genu omne Iesu vt in nomine nominibus omnib⁹ prx
 מן כל שמיהן : **דבשמרה** רישוע כל ברוך תכוף ¹⁰
 lingua & omnis tetram & quod subter & in terra quod in calis
 דבשמיהן ובארעא ורלתהרת מן ארעא : ¹¹ **וכל לשן**
 Patris sui Dei ad gloriam Christus Iesus est q^o Domin⁹ cōfitebitur
 יודא דמריא הו יישוע משיחא לשוכחא דאלהא אבויה :
 dici omnis

דכליום

edū non obedientes fuistis tēpore in omni quemadmodū dilecti mei Itaque
מכיל חביבי איכנא דבכל זכנ אשתמעתינן לא כד ¹²
 à vobis sūm cūm longē nunc sed tantūm vobis essē propinquus
 קריב אנא לבון בלחוד אלא השא דרחיק אנא מנכון
 vestrarum vitarum opus operamini & tremore cum timore magis
 תיראותי כדחלתא וברתיאתא פלוחו פולחנא דחייכון :
 ipsum ad perficere etiā ad velle etiā in vobis agit enim ipse Deus
 אלהא הו גיר מחפט בכון אף למעבא אף למסער הו ¹³
 sine facientes e^ote aliquid omne estis quod volentes id
 מרם דעבני אנתון : כל מדם היותון עבדון דלא ¹⁴
 tanquā macula cūm absque integri vt suis diuidio & sine murmuratiōe
 רטנא ודלא פולגו : ¹⁵ רתהוון תמיטא ודלא מוס איך
 & tortuosa praua in generatione qui habitant Dei puri filij
 בנאי דכיא דאלהא דעכרין בדרגא עסקא ומעקמא
 eis vt vos sitis in mundo luminaria tãquā inter eos & spectemini
 ואתהו בנתהון איך נהירא בעלכא : ¹⁶ דאיתכון להון
 fui quodd non Christi in die meam ad gloriationē meā vitarū in loco
 ברוכת היא לשוכהרי דיליבימיה דמשיחא דלא הוא
 immolor etiā si sed laborans in vanum neque currens temere
 איקי רהתת ולא סרוקאית עמלת : ¹⁷ אלא אפן מתנקא
 & exulto ego gaudeo fidei vestre & ministerio hostia super ego
 אנא על דבחתא ותשמשתא דחיינותכון חדא אנא ורוו
 mecum & exultate gaudete vos etiā ita omnibus vobis cum ego
 אנא עם כלכון : ¹⁸ הכנא ואף אנתון חדו ורוו עמי :

9 Propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen quod est super omne nomen:
 10 Vt in nomine Iesu omne genu flectatur, celestium, terrestrium, & infernorum:
 11 Et omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris.

12 Itaque, charissimi mei, sicut semper obedistis, non in presentia mei tantum, sed multo magis nunc in absentia mea, cum metu & tremore vestram salutem operamini.
 13 Deus est enim, qui operatur in vobis & velle & perficere, pro bona voluntate.
 14 Omnia autem facite sine murmurationibus & hesitationibus:
 15 Vt sitis sine querela, & simplices filii Dei, sine reprehensione in medio nationis prauæ & peruersæ, inter quos lucetis sicut luminaria in mundo.
 16 Verbum vitæ continentes ad gloriam meam in die Christi, quia non in vacuum cucurri, neque in vacuum laboraui.
 17 Sed & si immolor supra sacrificium & obsequium fidei vestre, gaudeo, & congratulor omnibus vobis.
 18 Id ipsum autem & vos gaudete, & congratulamini mihi.

9 **מעללי** est nomē illi & edie sublimitatē ei multiplicauit De^o etiā hoc propter
 מטל חנא אף אלהא אסני רמרמה ויהב לה שמא דמיתר
 fectat se genu omne Iesu vt in nomine nominibus omnib⁹ prx
 מן כל שמיהן : **דבשמרה** רישוע כל ברוך תכוף ¹⁰
 lingua & omnis tetram & quod subter & in terra quod in calis
 דבשמיהן ובארעא ורלתהרת מן ארעא : ¹¹ **וכל לשן**
 Patris sui Dei ad gloriam Christus Iesus est q^o Domin⁹ cōfitebitur
 יודא דמריא הו יישוע משיחא לשוכחא דאלהא אבויה :
 dici omnis

000

19 Spero autem in Domino Iesu, Timotheum me citò mittere ad vos: vt & ego bono animo sim, cognitis quæ circa vos sunt.

20 Neminem enim habeo tam vnanimem, qui sincera affectione p vobis sollicit⁹ sit.

21 Omnes enim quæ sua sunt quærunt, non quæ sunt Iesu Christi.

22 Experimentum autem eius cognoscite, quoniã sicut patri filius, mecum seruiuit in Euangelio.

23 Hunc igitur spero me mittere ad vos, mox vt video quæ circa me sunt.

24 Confidam autem in Domino, quoniam & ipse veniã ad vos citò.

25 Necessarium autem existi maui, Epaphroditum fratrem & cooperatorem & commilitonem meum, vestrum autem Apostolũ, & ministrũ necessitatis meæ, mittere ad vos.

26 Quoniam quidem omnes vos desiderabat: & mortuus erat propterea quòd audieratis illum infirmatum.

27 Nam & infirmatus est vsque ad mortem, sed Deus miserus est eius: non solum autem eius, verumetiam & mei, ne tristitiam super tristitiam haberem.

28 Festinantius ergo misi illum, vt viso illo, iterũ gaudeatis, & ego sine tristitia sim.

29 Excipite itaq; illũ cũ omni gaudio in Domino: & eiusmodi cũ honore habetote.

Timotheum ad vos quòd mittam Iesu in Dno: et ego verò sum sperans non est propter vos didicero cum requiesce mihi sit in Euangelio meo: quæ vestra sunt curet qui diliget sit aia mea qui sicut hic Christus quæ Iesu & non quærunt sunt quæ sic facti sunt: sic patre suo cum filius qui tãquã noſtis illius autem experimentum ad vos quòd mittam sum sperans hunc in Euangelio meo: quoniã sicut patri filius, mecum seruiuit in Euangelio: Dno meo super ego & confido quòd ad me id video: et ipse veniã ad vos citò: Hunc igitur spero me mittere ad vos, mox vt video quæ circa me sunt: Confidam autem in Domino, quoniam & ipse veniã ad vos citò: Necessarium autem existi maui, Epaphroditum fratrem & cooperatorem & commilitonem meum, vestrum autem Apostolũ, & ministrũ necessitatis meæ, mittere ad vos: Quoniam quidem omnes vos desiderabat: & mortuus erat propterea quòd audieratis illum infirmatum: sed tantũ super eo autem non super eo miseris est: sed tantũ super eo autem non super eo miseris est: Nam & infirmatus est vsque ad mortem, sed Deus miserus est eius: non solum autem eius, verumetiam & mei, ne tristitiam super tristitiam haberem: Festinantius ergo misi illum, vt viso illo, iterũ gaudeatis, & ego sine tristitia sim: Excipite itaq; illũ cũ omni gaudio in Domino: & eiusmodi cũ honore habetote.

NOVUM
TESTAMEN-
TUM
A.
IV.

19 ἐπιζῶ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον ἐπιπέμψω ὑμῖν, ἵνα ἀγαθὰ ἔργα ποιῆτε καὶ ἡσυχάζετε ἐν κυρίῳ. 20 οὐδεὶς ὅμοιος ἐστὶν μοι ὡς ἐγώ, ἀγαθῶς ἔχων τὸν κύριον Ἰησοῦ. 21 πάντες οὖν οὗτοι ἐπιζητοῦσιν τὰ ἑαυτῶν, οὐ τὰ Ἰησοῦ. 22 ἐπιπέμψω ὑμῖν ἐπιπέμψω ὑμῖν, ἵνα ἀγαθὰ ἔργα ποιῆτε καὶ ἡσυχάζετε ἐν κυρίῳ. 23 οὐδεὶς ὅμοιος ἐστὶν μοι ὡς ἐγώ, ἀγαθῶς ἔχων τὸν κύριον Ἰησοῦ. 24 ἐπιπέμψω ὑμῖν ἐπιπέμψω ὑμῖν, ἵνα ἀγαθὰ ἔργα ποιῆτε καὶ ἡσυχάζετε ἐν κυρίῳ. 25 ἐπιπέμψω ὑμῖν ἐπιπέμψω ὑμῖν, ἵνα ἀγαθὰ ἔργα ποιῆτε καὶ ἡσυχάζετε ἐν κυρίῳ. 26 ἐπιπέμψω ὑμῖν ἐπιπέμψω ὑμῖν, ἵνα ἀγαθὰ ἔργα ποιῆτε καὶ ἡσυχάζετε ἐν κυρίῳ. 27 ἐπιπέμψω ὑμῖν ἐπιπέμψω ὑμῖν, ἵνα ἀγαθὰ ἔργα ποιῆτε καὶ ἡσυχάζετε ἐν κυρίῳ. 28 ἐπιπέμψω ὑμῖν ἐπιπέμψω ὑμῖν, ἵνα ἀγαθὰ ἔργα ποιῆτε καὶ ἡσυχάζετε ἐν κυρίῳ. 29 ἐπιπέμψω ὑμῖν ἐπιπέμψω ὑμῖν, ἵνα ἀγαθὰ ἔργα ποιῆτε καὶ ἡσυχάζετε ἐν κυρίῳ.

& neglexit peruenit ad mortem vsque Christi enim opus propter
 30 מטל עכדא ניר דמשיחא ערמא למותא מטי ובסר
 in ministerio fueratis quod deficietes id vt impleret anima fua super
 על נפשה דנמלא מדם דבצרתון הויתון בתשמשתא
 quod erga me
 דלותי:

diei omnis 3 caput
 דכליום ג קפלאון ג
 non vobis que scribo ista cum ista in Dno gaudete fratres mei Itaque
 מביל אחי חרו בכמן הנין כד הנין דאכתוב לכון לא
 canibus a caute cautiore efficiunt vos quoniam mihi tudio est
 מאנא לו מטל דלכון מזהרן : אודהרו מן כלבא
 carnis concisione a caute malis operarijs ab caute
 אודהרו מן פעלמא בישהא אודהרו מן פסק כסרא :
 in Spiritu Deum qui colimus ij sumus nos enim n circuncisio
 גזורתא ניר חנן איתון אילון דפלהינן לאלהא ברואח
 carne super confidimus & non Christo in Iesu & gloriamur
 ומשתכרהינן בישוע משיחא ולא תכלינן על כסרא :
 homo enim si carne super etiam fiducia mihi sit mihi cum
 4 כד לי אית הוא לי תוכלנא אף על כסרא אן ניר אנש
 filius circuncisus ego pr eo magis sic in carne quod fiducia sua arbitrat
 סבר דתוכלנא בבסרא הו יתיר מנה אנא : גזירא בר
 ex Benjamin tribu ex Israel cognatione ex dierum octo
 תמנא יומין מן טוהמא דיסריל מן שבטא דבנימן מן
 persecutor in zelo Pharisus secundum Legē Hebræorū filius Hebræis
 עבריא בר עבריא כנמוסא פרושיא : 6 בטנא דרופא
 sed sui crimine sine Legis & in iustitia Ecclesię
 דערתא ובזיקותמא דנמוסא דלא רשון הוית : 7 אלא
 Christum propter ea reputavi defectum mihi erant quæ lucro hæc
 הלין דיותרנא הוי לי חוסרנא חשבת אנן מטל משיחא :
 cognitionis dignitatem propter damnum omnia illa ego reputo etiam
 8 ארי חשב אנא להינן כלהינן חוסרנא מלט רבותא דידעתה
 & tanquā defeci re omni qui propter eū ipse Dni mei Christi Iesu
 דישוע משיחא מרי הו דמטלתה כל מדם חסרת ואיך
 lucrifaciam vt Christum reputavi stercus
 זבלא חשבת דלמשיחא אתאר :

30 Quoniam propter opus Christi, vsque ad mortem ac-
 cessit: tradens animam suam, vt impleret id quod ex vobis
 deerat erga meum obsequiū.

CAP. III.

1 De cetero, fratres mei, gaudete in Domino. Eadem vobis scribere, mihi quidem non pigrum, vobis autem necessarium.
 2 Videte canes, videte malos operarios, videte concisionē.
 3 Nos enim sumus circuncisio, qui spiritu seruimus Deo: & gloriamur in Christo Iesu, & non in carne fiducia habentes.
 4 Quamquam & ego habeam confidentiam in carne. Si quis alius videtur confidere in carne, ego magis, 5 Circūcisus octauo die, ex genere Israel, de tribu Benjamin, Hebræus ex Hebræis, secundum Legem Pharisæus:
 6 Secundum emulationem, persequens Ecclesiam Dei: secundum iustitiam quæ in Lege est, conuersatus sine querela.
 7 Sed quæ mihi fuerunt lucra, hæc arbitratus sum propter Christum detrimenta.
 8 Veruntamen existimo omnia detrimentum esse propter eminentem scientiam Iesu Christi Domini mei: propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror vt stercora, vt Christum lucrifaciam:

30 Ἐπεὶ διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου προσέειπεν ἵνα πληρωθῆται ἡ ἐπιθυμία τῆς ψυχῆς μου ἵνα ἀπολαύσω τῆς ὑμετέρας ἀγάπης.
 Κεφ. γ.
 1 Τὸ λοιπὸν ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. ἃ ἀποτὸν γράφω ὑμῖν, ἐμοὶ οὐκ ἀπαιροῦν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. 2 βλέπετε τοὺς κύναι, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἔργατας, βλέπετε τὴν κλιτοῦ μέλου. 3 ἡμεῖς δὲ ἐσμὲν ἡμετερολογίται, οἱ περὶ θεοῦ λατρεῖσιν ἐν πνεύματι, καὶ ἐκδοῦμεν τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐν αὐτῷ ὁδοῦμεν τὴν δικαιοσύνην. 4 καὶ ἐγὼ ἐσμὲν ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμίν, Ἑβραῖος ἐκ Ἑβραίων, καὶ ὑπομιμνήσκω τὸν νόμον φαρασαίου. 5 καὶ ὡς ζῆλος διώκων τὸν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, καὶ ὡς ἰουδαίου κατὰ τὸν νόμον. 6 ὡς ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νόμου, καὶ ὡς ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νόμου. 7 ἀλλὰ ὅτι ἐπέγνωμι τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, ἵνα ἀπολαύσωμαι τῆς ἀγάπης τοῦ κυρίου μου, διὸ πάντα καταλείπω καὶ ὅλα ὑποτιθέμαι ἵνα ἀπολαύσωμαι τῆς ἀγάπης τοῦ κυρίου μου.
 000 ij